

250* tusen ton solpaneler i Sverige

Elmia Solar 2025-02-05

Mattias Lindh, Hållbar resursomvandling

RI.
SE

300 tusen ton solpaneler i Sverige

Elmia Solar 2025-02-05

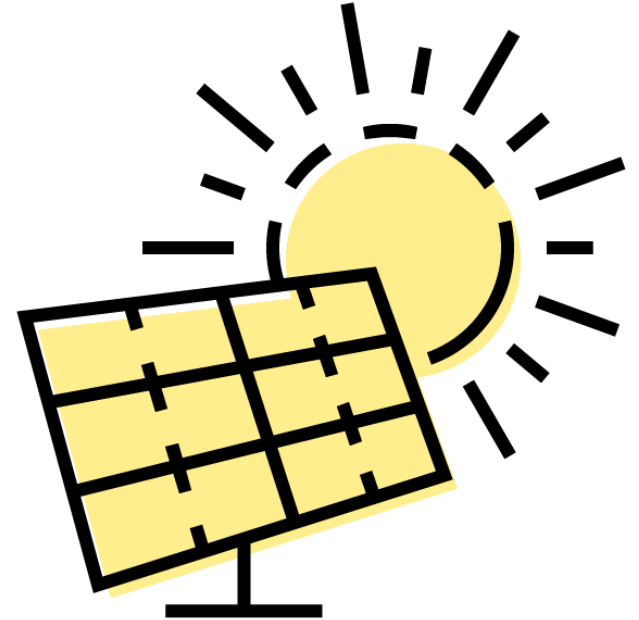
Mattias Lindh, Hållbar resursomvandling

RI.
SE

Bakgrund

- Regeringsuppdrag Energimyndigheten 2023-2024 [LÄNK](#)
- Nu ett [Policylab](#) finansierat av Energimyndighetens program Framtidens elsystem
  - Solpaneler och vindturbinblad
  - Ingenjörer (inte bara jag), jurister och deltagande referensråd från branschen (TACK!!)
  - Samarbete med AxFoundation och KTHs projekt CircSolar - [LÄNK](#)
- Idag: Avfallsmängder, Hållbarhetscertifieringar, Cirkulära materialkedjor, Utmaningar för svensk återvinning.
- Alla resultat är preliminära!

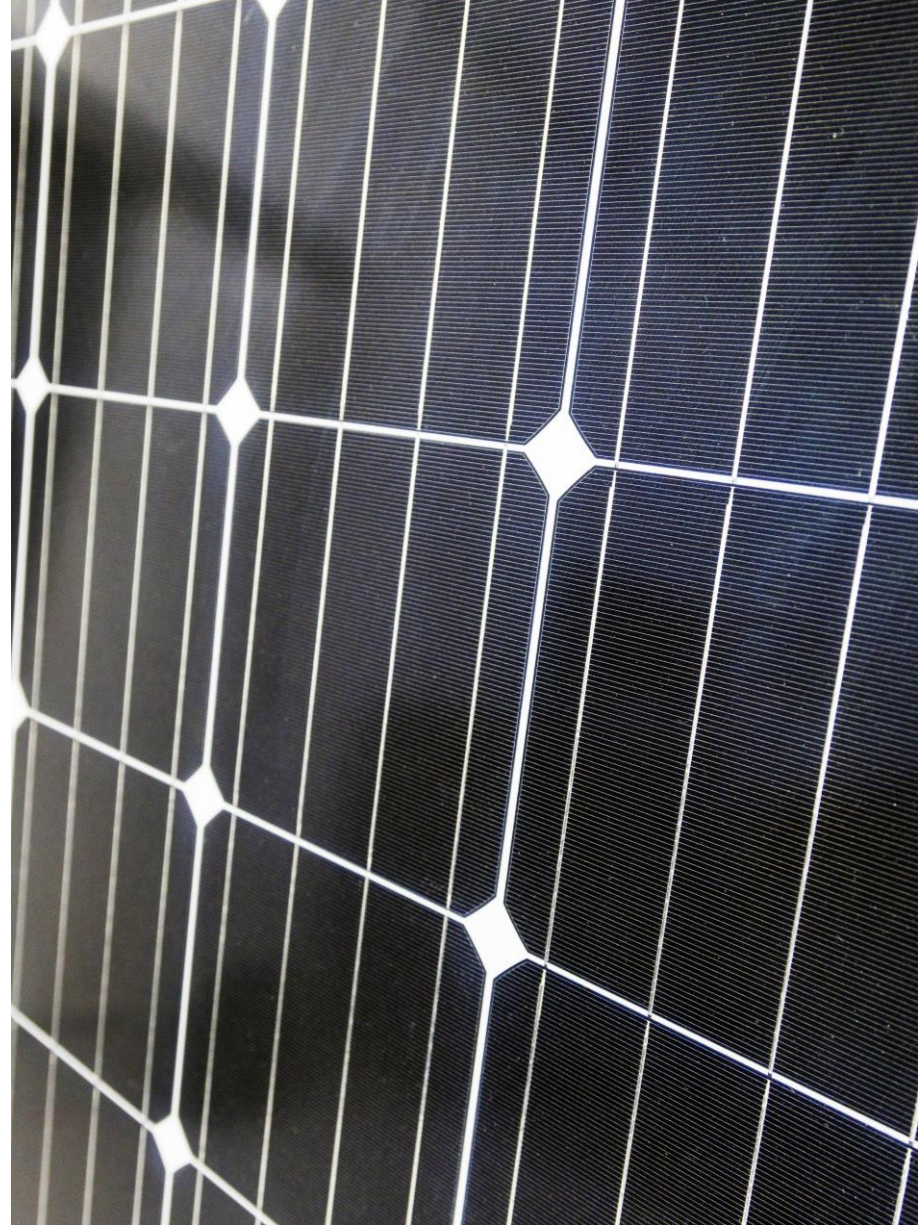
Solkraftanläggningar

En massa komponenter - vårt fokus är panelerna

Första generationen dominerar helt i Sverige (99 %)

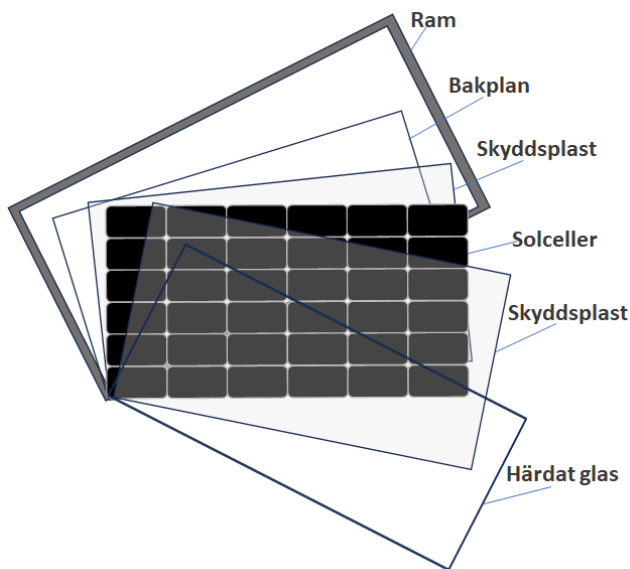
- Solpaneler med celler av kristallint kisel dominerar helt
- Finns också paneler med tunnfilmsteknologi (CdTe eller CI(G)S)
- Samt organiska, Grätzel (DSSC), Perovskit, Tandem m.fl. -> Om några år kan vi ha en liten andel Perovskit/kisel tandempaneler...

Dessa kommande volymer bör vi förbereda datainsamling för så vi får in det rätt från början.

Typisk solcellspanel med celler av kristallint kisel

- Härdat lågjärnglas
- Al-ram
- Inkapslingspolymer (skyddsplast)
- Kisel”wafer” med kontakter
- Inkapslingspolymer (skyddsplast)
- Bakplan (plast eller glas)
- Kopplingsdosa med dioder och likströmskablar för inkoppling

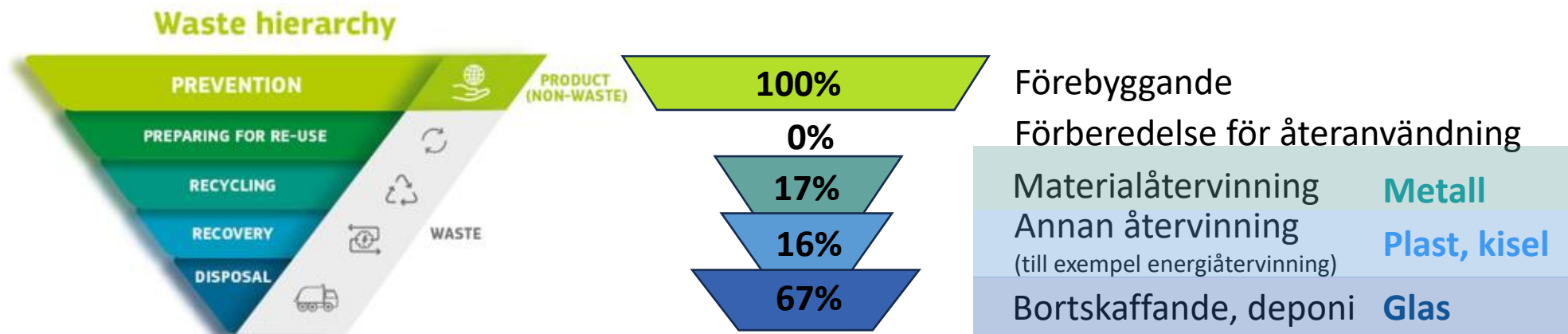

Inkapslingspolymer:
vanligast med EVA
polyolefiner blir vanligare.

Bakplan:
oftast fluorerad polymer
kan vara annan polymer eller glas

Kiselsolcellerna:
olika teknologier skiljer lite
(dopning och tunna lager och
etsningar som gör dem effektiva).
Kopplas samman med olika
kontakter (Al, Ag, Cu, ITO etc.)

Avfallshierarkin för typisk solpanel (kiselceller)

Preventing waste is the preferred option, and sending waste to landfill should be the last resort.

Bild: EU:s lagstiftning om avfallshantering, <https://eur-lex.europa.eu/SV/legal-content/summary/eu-waste-management-law.html>, åtkomst 2023-10-23

Förebyggande "100%"?
Dagens solpaneler har lång livstid för att vara elektronik: >30 år?

Solcellerna, kislet, utgör ca 4% av vikten.

Status för återvinning i Sverige och andra länder

Sverige

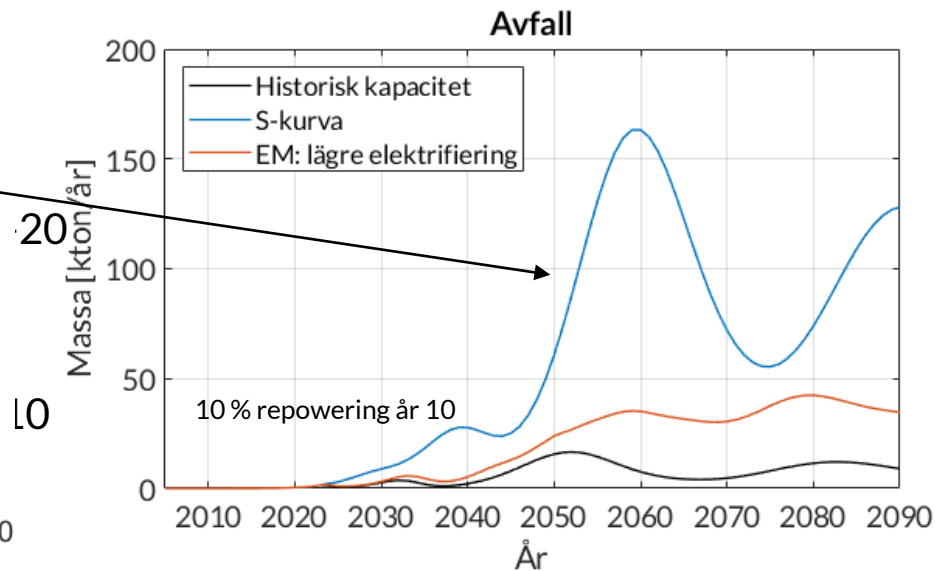
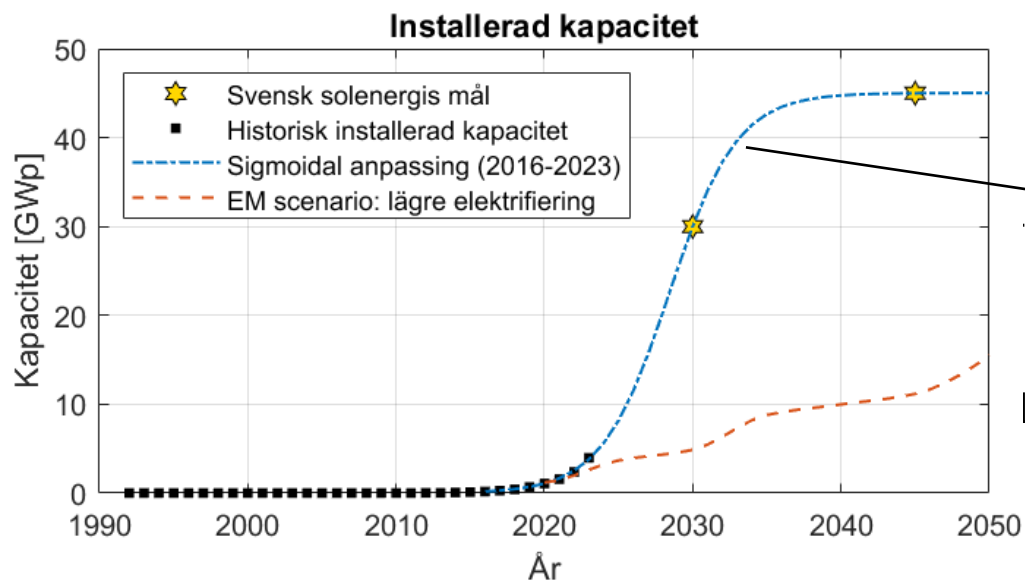
- Producentansvar >50 cm
- WEEE - Diverse elskrot
- Kan sorteras ut eftersom solcellspaneler är stora och avvikande produkter.
- I dagsläget finns ingen dedicerad anläggning i Sverige, insamlade paneler *kan* skickas till anläggningar i Europa
- Lönsamhet för dedicerad anläggning kan vara 5 000 – 10 000 ton per år

Återvinning i andra länder

- Dedicerade anläggningar för återvinning av solcellspaneler finns i t.ex. Tyskland och Frankrike, Italien, Sydkorea och Japan.
- I stor utsträckning är det förhållandevis ”grov” återvinning det rör sig om (Al-ram, Cu-kablar, laminatkross) men högeffektiva metoder som kan separera och återvinna material mer högvärdigt finns i piloter och på forskningsstadium.

Framtida avfallsvolymer i Sverige (utifrån scenario)

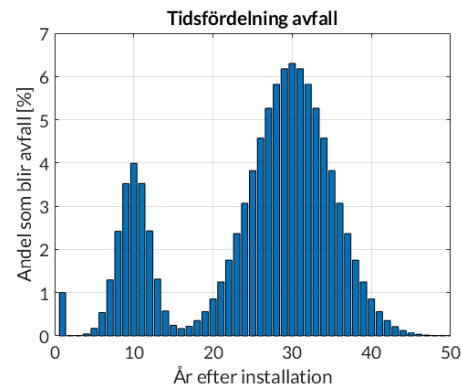

Utgår från ett antal antaganden om panelernas egenskaper

Installerad effekt efter 2023 följer anpassningar och scenarier.

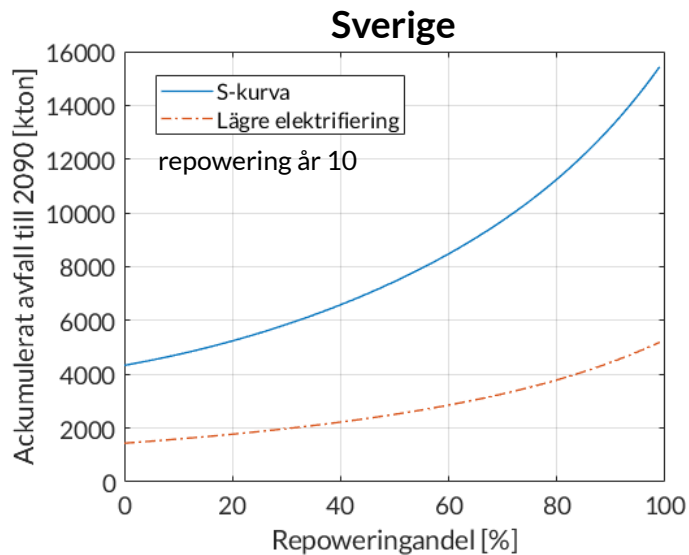
Antar att sannolikheten för att bli avfall är fördelad enligt följande: 1 % år 1, 10 % repowering, 89 % teknisk livslängd. Beror på en mängd saker...

Mellan röd och blå linje. Med 10 % repowering 3-9 tusen ton per år 2030! - en dedicerad anläggning! (tidigare sagt ~2048 och gott om tid)

Vidare analys framtida avfallsvolymer

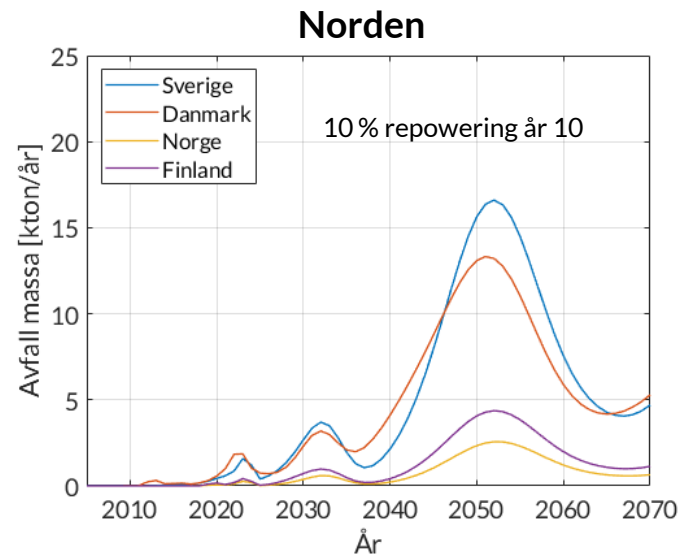

Om vi varierar andelen repowering påverkas **tidpunkten** och **volymerna** avsevärt!

Akkumulerat 2090 och 2050

S-kurva: från 4 till 16 miljoner ton i Sverige år 2090
0,3 – 4,5 miljoner ton år 2050

Lägre elektrifiering: 1,5 till 5 miljoner ton
0,15 – 1,2 miljoner ton år 2050

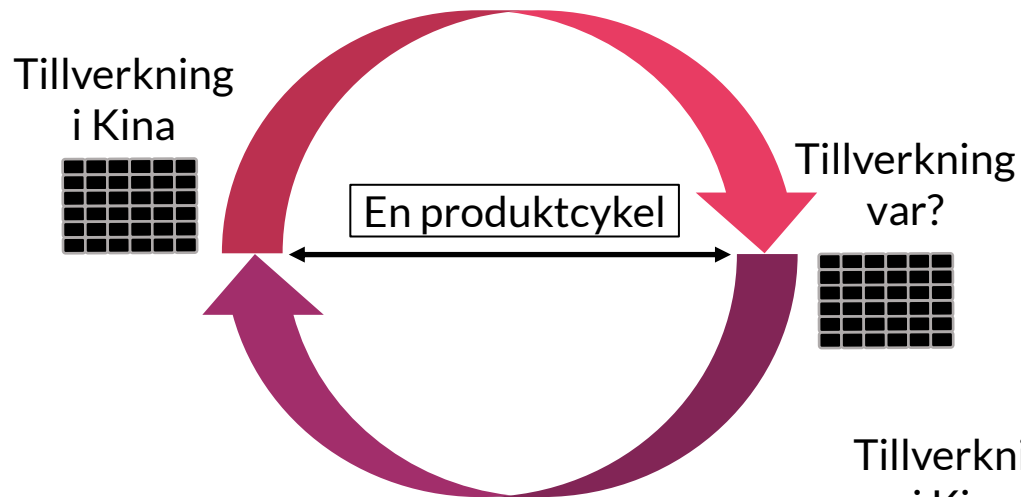
I Norden ligger Sverige och Danmark långt före Finland och Norge (2023)

Obs. inget scenario utan bara historiskt installerad effekt, därför mindre volymer. Vad händer framåt?

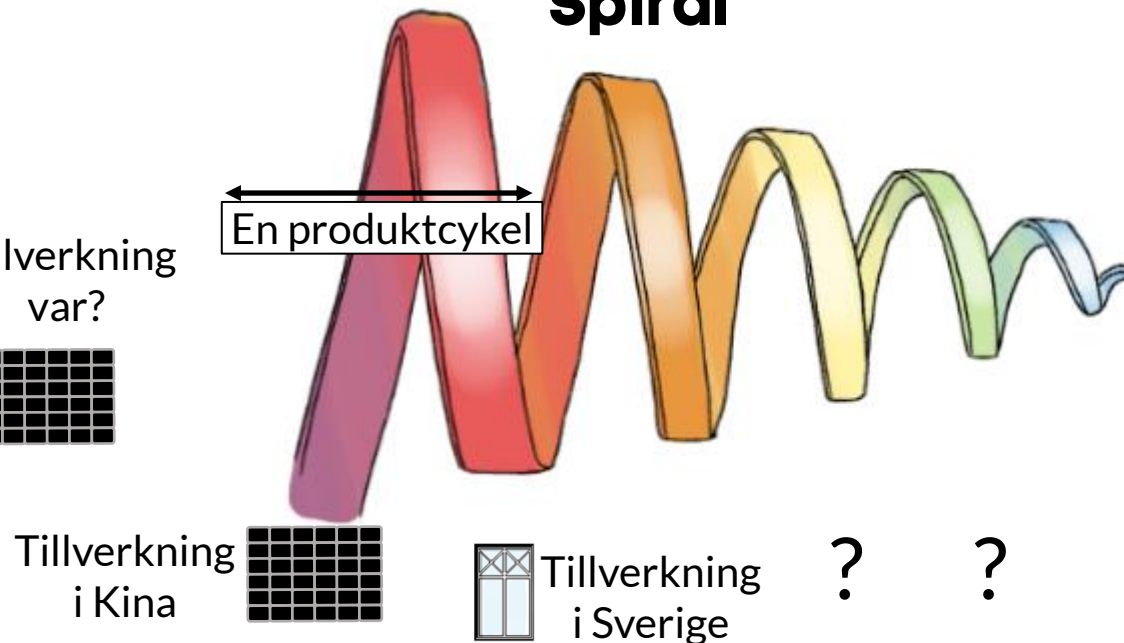
Möjliga samarbeten kring återvinning:
Geografi och relationer?

Vad är cirkulärt?

Cirkulärt

Spiral

Materialkvalitet och tillgänglighet försämras generellt i processen.

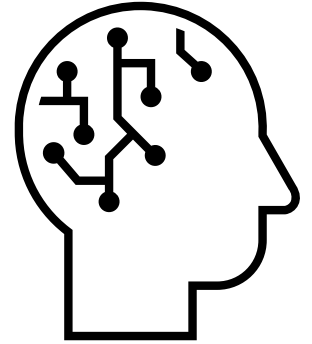
Vi behöver veta vad som finns i panelerna.

Cirkulära aspekter av produktcertifieringar för solcellspaneler

Certifiering	Materialinnehåll	Produktdesign	Återvunna material	Återvinning	Certifierade fabriker (antal modulerier och nivå)
EPEAT (NSF/ANSI 457)	x	x	x	x	Q-Cells (2 brons), First Solar (2 silver)
Cradle2Cradle	x	x	x	x	Maxeon (3 brons; 7 silver), Solarwatt (10 silver), Solitek (1 guld)

- Hittat två olika märkningar som används – olika nivåer (transparens, prestanda)
- EPD:er finns men täcker inte cirkulära aspekter, en IEC märkning är på gång men inte klar, liksom ecodesign
- Även projekt om cirkularitetsindex och digitala produktpass – inte framme än!
- Vi arbetar med mer ingående analys av cirkulära aspekter

- Slutsats: Märkningar finns, men marknadsgenomslaget idag är mycket begränsat

Några tankar

- Scenarier och utveckling är osäker på grund av en mängd faktorer (handel, geopolitik, satsningar, teknikutveckling, m.m.) [Påverkar volymer!](#)
- Teknisksprång – påverkar nog inte återvinningstekniker i så stor utsträckning
- Behövs användningsområden för återvunna material – [värdekedjor!](#)
- Finns intresse och eller incitament för att transportera material tillbaka till produktionsite? [Kostnad och hinder för transporter?](#)
- Ska det finnas dedicerad solpanelsåtervinning i Sverige? [Internationella samarbeten](#) och hur skulle det kunna se ut?
- Hur kan policys eller regelverk påverka förutsättningar för repowering - positivt /negativt?

Sammanfattningsvis

- **Solkraft är ett förhållandevis nytt kraftslag**
  - men utvecklingen går mycket fort och vi kan i relativ närtid förvänta oss avsevärda avfallsvolymer
- **Solcellspaneler är skiktade multimaterial som är svåra att separera**
  - men det finns mindre dedicerade anläggningar utomlands,
  - och högeffektiv materialåtervinning finns på forskningsnivå
- **Det är finns tid att etablera storskaliga lösningar**
  - men den är knapp och planering för det måste ske nu,
  - Värdekedjor för avsättning måste säkras för att få lönsamhet
- **Diskussioner och arbete pågår i Policylabbet**
  - Vilka är de viktigaste knutarna att lösa
  - Vilka trender är avgörande och på vilka sätt?

Foto: C. Wästerlid

Tack! Frågor?

Mattias Lindh

Enhet: Hållbar resursomvandling

Mobil: 073-031 86 97

E-post: mattias.lindh@ri.se

Monter: A07:45